

Sygn. akt IX Ca 551/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Grzybek (spr.)
Sędziowie:	SO Ewa Dobrzyńska – Murawka SO Krystyna Skiepmo
Protokolant:	prac. sądowy Izabela Ważyńska

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2018 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa B. W.

przeciwko A. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 12 grudnia 2017 r., sygn. akt I C 1882/17,

I. prostuje punkt I zaskarżonego wyroku w ten sposób, że przed słowem „oddala” dodaje zwrot „uchyla w całości wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 18 listopada 2014 r., sygn.. akt I C 2226/14”,

II. oddala apelację.

Ewa Dobrzyńska – Murawka Beata Grzybek Krystyna Skiepmo

Sygn. akt IX Ca 551/18

UZASADNIENIE

B. W. wniosła o nakazanie pozwanemu A. K. wydania samochodu osobowego P. lub zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kwoty 33.771 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty i kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania podała, iż w dniach 3 i 15 lutego 2012r. dokonała wpłaty na konto W. K. kwot przeznaczonych na zakup samochodu marki P., który miał być sprowadzony dla pozwanego z USA. Pieniądze te uprzednio pobrała (pożyczyła) z konta firmy (...) sp. z o.o. na prośbę pozwanego, który miał do dnia 31 grudnia 2012 r. zwrócić tę kwotę pozwanej. Pozwany, który jeździ obecnie tym samochodem do dnia wniesienia pozwu nie zwrócił powódce pieniędzy. W dokumentach księgowych spółki (której powódka jest członkiem zarządu) nadal widnieje zadłużenie powódki wobec spółki.

A. K. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu wg norm przepisanych. Wskazał, że nigdy nie zawierał umowy pożyczki ze spółką (...) Sp. z o.o. ani z powódką. Ponadto, jeżeli pieniądze stanowiły własność spółki, to jedynie spółka jest legitymowana do dochodzenia ich zwrotu. Pozwany twierdził w tamtym okresie pozostawał z powódką w związku. Powódka prowadziła jego sprawy finansowe, miała dostęp do jego kont bankowych i zwyczajowo dokonywała w jego imieniu wszelkich operacji finansowych. Stwierdził także, że pieniądze które powódka przekazała W. K. na zakup samochodu P. były jego środkami, które on sam uprzednio przekazał powódce celem dokonania przez nią przelewu na konto wyżej wymienionego.

Wyrokiem z dnia 18 listopada 2014 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanego A. K. na rzecz powódki B. W. kwotę 33 771 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty w punkcie pierwszym, nakazał sięgnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1689 zł tytułem opłaty od pozwu w punkcie drugim oraz nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Wyrokiem z dnia 19 maja 2016 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie uchylił zaskarżony wyrok w całości i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Olsztynie do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Ponownie rozpatrując sprawę Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

Powódka wraz z pozwanym przez 17 lat do marca 2012r. pozostawali w konkubinacie. Powódka prowadziła sprawy (...) sp. z o.o., której była członkiem zarządu. Powódka za zgodą pozwanego prowadziła również rozliczenia i operacje bankowe na jego rachunkach.

W dniu 16 stycznia 2012 r. W. K. w imieniu pozwanego zawarł umowę kupna samochodu osobowego P. (...) znajdującego się na terenie USA za cenę 10.000 USD z czego kwota 700 USD miała stanowić koszt transportu pojazdu drogą morską do portu w B.. W. K. był znajomym stron i wcześniej brał udział w rozliczeniach finansowych ze stronami dotyczących m.in. pojazdów posiadanych przez strony.

W dniu 3 lutego 2012 r. pozwany zadzwonił do powódki z prośbą o przelanie środków pieniężnych na konto W. K., który miał zapłacić za zakupiony w imieniu pozwanego samochód. Powódka prowadząc rozmowę przez telefon komórkowy w trybie głośnomówiącym (w obecności syna stron – A. M.), zgodziła się na prośbę pozwanego. Środki te miała uprzednio wypłacić z konta spółki (...) sp. z o.o. Pozwany w rozmowie zobowiązał się zwrócić powódce tę kwotę do końca 2012 r. Po rozmowie z pozwanym, powódka udała się wraz z synem do oddziału (...) Banku S.A. w O., gdzie z konta firmowego spółki wypłaciła gotówkę w kwocie 6.000 USD. Następnie udała się do oddziału (...) Bank S.A. w O. i kwotę tę przelała na konto W. K..

W dniu 15 lutego 2012 r. powódka wpłaciła gotówką w oddziale (...) Banku S.A. w O. na bliżej nieustalone konto kwotę 15 003 zł tytułem zaliczki na bliżej nieustalony samochód.

Pismem z dnia 8 stycznia 2013 r. powódka wezwała pozwanego do zwrotu kwoty 6.000 USD oraz 15 003 zł w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma na konto bankowe spółki.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji ocenił, że powództwo w zakresie roszczenia głównego było niezasadne, natomiast w zakresie roszczenia ewentualnego było zasadne jedynie w części.

Odnosząc się do zasadności roszczenia głównego Sąd Rejonowy wskazał, że powódka nie udowodniła faktu posiadania jakiegokolwiek praw do samochodu, którego wydania domagała się od pozwanego. Mając na względzie powyższe Sąd I instancji ocenił, że zaistniały podstawy do oddalenia powództwa.

Rozpoznając zasadność żądania ewentualnego powódki w zakresie zasądzenia na jej rzecz kwoty 33 771 zł, Sąd Rejonowy wskazał, że było one oparte było na twierdzeniu, że kwotę tą powódka pożyczyła pozwanemu, uprzednio wypłacając (pożyczając) ją z konta spółki.

Mając na względzie fakt, że zawarta między stronami umowa pożyczki była sporna, Sąd I instancji w pierwszej kolejności podniósł, że przepisy dotyczące umowy pożyczki nie zastrzegają dla jej ważności zachowania formy pisemnej (por. k. 720 § 2 kc w zw. z art. 73 §1 kc). Jednocześnie wobec załączenia przez powódkę do pozwu dokumentów wypłaty oraz wpłat kwot opisanych w pozwie w świetle art. 74 §2 kc dowód z przesłuchania świadków oraz stron na okoliczność zawarcia umowy pożyczki był dopuszczalny.

Powołując się na treść art. 720 § 1 kc, Sąd I instancji wskazał, że istotą umowy pożyczki jest zobowiązanie dającego pożyczkę do przeniesienia na własność biorącego określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, oraz wzajemne zobowiązanie biorącego do zwrotu tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Przy czym przeniesienie własności przedmiotu pożyczki może nastąpić w każdy prawem przewidziany sposób. Także poprzez wypłatę środków osobie trzeciej, uprzednio uzgodnionej przez strony (por. art. 350 kc).

Zestawiając powyższe z ustalonym stanem faktycznym, Sąd I instancji wskazał, że z zeznań świadka oraz samej pozwanej, opisujących rozmowę telefoniczną stron oraz następcze czynności podjęte przez powódkę, a także z przedłożonych do pozwu dokumentów wynika w sposób nie budzący wątpliwości fakt udzielenia przez powódkę pożyczki pozwanemu w kwocie 6 000 USD. Na gruncie ustalonego przez Sąd I instancji stanu faktycznego nie budzi wątpliwości Sądu I instancji fakt, że pozwany zobowiązał się do zwrotu pożyczonej kwoty do końca 2012 r., kiedy to strony miały rozliczyć się między sobą w sposób całościowy po zakończeniu konkubinatu.

W ocenie Sądu Rejonowego podjęte przez powódkę w tym dniu (tj. 3 lutego 2012 r.) czynności, miały na przekazanie przez W. K. kwoty 6000 USD, który miał te środki następnie przelać tytułem ceny zakupionego w imieniu i na rzecz pozwanego samochodu P..

Jednocześnie wskazać należy, że powódka udowodniła fakt zawarcia z pozwanym w dniu 3 lutego 2012 r. umowy pożyczki na kwotę 6000 USD, lecz nie udowodniła faktu zawarcia takiej umowy co do kwoty 15 000 zł.

O ile powódka wykazała fakt wpłaty na konto W. K. kwoty 15 000 zł, o tyle nie wykazała źródła pochodzenia tej kwoty. Sąd Rejonowy w szczególności podkreślił, że opisywana przez powódkę rozmowa telefoniczna z pozwanym w dniu 3 lutego 2012 r. (w trakcie której miało dojść do zawarcia umowy pożyczki) miała dotyczyć niezwłocznego przekazania środków W. K..

Nie bez znaczenia jest fakt, że strony w tym czasie miały do siebie zaufanie, razem zamieszkiwały i mogły posiadać w domu własne i wspólne (w ramach konkubinatu – por. art. 860 kc a simile i następne) środki finansowe a także fakt, że powódka w tym okresie była uprawniona do dokonywania operacji finansowych na kontach pozwanego.

W tym zatem zakresie, tj. co do żądania zasądzenia od pozwanego kwoty 15 000 zł powódka nie udowodniła swojego roszczenia (tj. faktu zawarcia z pozwanym umowy pożyczki co do tej kwoty).

Zgodnie z treścią art. 358 § 1 i 2 jeżeli przedmiotem zobowiązania podlegającego wykonaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia wyłącznie w walucie obcej. Przy czym wartość waluty obcej określa się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna zastrzega inaczej.

Powódka domagała się zasądzenia kwoty w walucie polskiej. W dniu wymagalności roszczenia, tj. w dniu 31 grudnia 2012 r. 1 USD odpowiadał wartości 3,0996 zł, co było faktem powszechnie znanym ale także znanym sądowi z urzędu.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł powód, zaskarżając go w części, co do punktów: II i IV oraz zarzucając mu:

I. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na nieprawidłowym ustaleniu, że w dniu 3 lutego 2012r. pozwany poprosił powódkę o udzielenie mu pożyczki na zakup samochodu marki P., a które to środki miały zostać pobrane z konta spółki (...) Sp. z o.o., podczas gdy okoliczność ta nie została w żaden sposób udowodniona, ani też nie znajduje poparcia w zgromadzonym materiale dowodowym,

II. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy tj.:

- art. 233 §1 kodeksu postępowania cywilnego poprzez dokonanie dowolnej w miejsce swobodnej oceny dowodów, a także brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, polegające na:

a). niezgodnym z zasadami logiki oraz doświadczenia życiowego oparciu wyroku w zasadzie wyłącznie: na zeznaniach świadka - syna stron, który pozostaje w otwartym konflikcie z ojcem (pozwany), a tym samym jest zainteresowany niekorzystnym dla niego rozstrzygnięciem w sprawie, a nadto Sąd nie zważył, że syn stron w momencie rzekomego udzielenia pożyczki miał 15 lat, między jego rodzicami nie było wówczas konfliktu, zatem powinno wzbudzić czujność Sądu, że po tylu latach świadek tak doskonale pamięta opisywaną sytuację, który to opis w zasadzie pokrywa się z zeznaniami matki, a doświadczenie życiowe nakazuje przyjąć, że dzieci co do zasady nie mają tak szczegółowej wiedzy na temat kwestii finansowych i wzajemnych rozliczeń między rodzicami, na zeznaniach powódki, które nie znajdowały pokrycia w przedstawionych dowodach, a powódka nie sprostowała obowiązkowi wykazania faktów, z których wywodziła swoje roszczenia, a przy tym jej zeznania pozostawały w sprzeczności z twierdzeniami pozwanego, a nadto wersje przedstawionych przez nią zdarzeń zmieniały się w zależności od etapu postępowania oraz argumentacji pozwanego, a tym samym nie zasługują na przyznanie im waloru wiarygodności i spójności, nieprawidłowym uznaniu, że powódka w dniu 3 lutego 2012 r. dokonała wypłaty środków pieniężnych z konta spółki z przeznaczeniem na zakup samochodu dla pozwanego, a tym samym, że między stronami doszło do zawarcia umowy pożyczki, nieprawidłowym uznaniu, że pozwany prosił powódkę o udzielenie pożyczki na zakup samochodu, podczas gdy pozwany wykazał dokumentami, iż w tamtym czasie osiągał dochody, z których wynikało, że posiadał własne środki na zakup auta, niesłusznym przyjęciu, że podjętych przez powódkę pieniędzy w dniu 3 lutego 2012 r. w wysokości USD nie można potraktować inaczej niż przeznaczenie ich na zakup samochodu P., podczas gdy z potwierdzeń wpłat nie wynika na jaki samochód dokonuje wpłaty ani w czym imieniu, a pozwany kwestionował, że prosił powódkę o wypłacanie z konta spółki jakichkolwiek pieniędzy, gdyż na ten cel przekazał jej w całości gotówkę dużo wcześniej, zaś powódka jako Prezes Zarządu spółki (...) Polska nie mogła dokonywać dowolnych wypłat z kont spółki, a taką okoliczność mogła ewentualnie wykazać innymi dokumentami, bowiem takie transakcje muszą znajdować odzwierciedlenie w dokumentach księgowych spółki, czego nie uczyniła, (z ostrożności procesowej] nieprawidłowym przyjęciu, że okolicznością niebudzącą wątpliwości jest zobowiązanie pozwanego do zwrotu pożyczki do końca 2012 r., podczas gdy nie wynika to z żadnych dowodów, a jedynie z bezpodstawnych twierdzeń powódki, zwłaszcza zważywszy na fakt, iż w momencie udzielania rzekomej pożyczki strony nie prowadziły żadnych rozmów na temat rozstania, a tym bardziej rozliczeń konkubinatu

- art. 246 kodeksu postępowania cywilnego w zw. z art. 74 i 720 § 2 kodeksu cywilnego poprzez dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka oraz przesłuchania stron na okoliczność zawarcia umowy pożyczki przez strony podczas gdy przeprowadzenia takiego dowodu sprzeciwiają się dyspozycje przywołanych przepisów, zaś w okolicznościach niniejszej sprawy powódka nie zaoferowała początkowego dowodu na piśmie, który mógłby uprawdopodobnić fakt dokonania czynności prawnej, a za taki dowód nie można potraktować dowodu wpłaty kwoty w wysokości USD na bliżej nieokreślony cel, zwłaszcza przy uwzględnieniu okoliczności, że strony posiadały kilka różnych samochodów, dokonywały różnych transakcji, pozwany przeczył, aby prosił powódkę o pożyczkę na zakup samochodu marki P., a nadto powódka działała przy tych czynnościach jako Prezes Zarządu spółki i winna wykazać się starannością w potwierdzeniu zawarcia umowy na piśmie w celu zabezpieczenia interesów własnych i spółki, zatem możliwość wykazania zawarcia umowy pożyczki nie stwierdzonej pismem na podstawie innych dowodów stanowi obejście przepisów art. 74 i 720 kodeksu cywilnego;

- art. 328 § 2 kodeksu postępowania cywilnego poprzez nieprawidłowe sporządzenie uzasadnienia wyroku polegające na nie odniesieniu się do twierdzeń i wniosków dowodowych zaoferowanych przez pozwanego oraz niewyjaśnienie

przyczyn, dla których odmówił im wiarygodności i mocy dowodowej, w szczególności dowodów wykazujących dochody pozwanego oraz wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 12 lutego 2015r.,

III. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 6 kodeksu cywilnego - poprzez przerwienie na pozwanego ciężaru udowodnienia, iż do zawarcia umowy pożyczki nie doszło, podczas gdy obowiązek wykazania zawarcia tej umowy spoczywał na powódce,

- art. 720 w zw. z art. 65 kodeksu cywilnego - poprzez jego błędną wykładnię i nieprawidłowe uznanie, że w niniejszej sprawie doszło do zawarcia między stronami umowy pożyczki mimo jej niestwierdzenia na piśmie, a także braku woli stron ku temu,

- art. 65 kodeksu cywilnego - poprzez jego błędną wykładnię i nieprawidłowe uznanie, że w okolicznościach niniejszej sprawy zgodną wolą stron było zawarcie umowy pożyczki, podczas gdy powódka dokonywała wypłat z konta spółki dla pozwanego w formie zaliczek na poczet jego wynagrodzenia za pracę w spółce (...), (z ostrożności procesowej) art. 359 §1 w zw. z art. 481 §1 w zw. z art. 723 kodeksu cywilnego - poprzez ich błędną wykładnię i zasądzenie odsetek od dnia 31 grudnia 2012r., podczas gdy strony nie umawiały się na żaden termin zwrotu pożyczki, a powódka w żaden sposób nie wykazała, że taki termin był zgodną wolą stron.

Mając na uwadze powyższe zarzuty wnoszę o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa także co do żądania powódki o zapłatę, a zatem oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, zwolnienie pozwanego z obowiązku uiszczania opłaty od apelacji, albowiem nie jest ona w stanie jej uiścić bez uszczerbku w utrzymaniu siebie i swojej rodziny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje uwzględnieniu.

Istota apelacji sprowadzała się do stwierdzenia, że Sąd I instancji dokonał wadliwej oceny materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że w dniu 3 lutego 2012 r. strony zawarły umowę pożyczki, co skutkowało nieprawidłowym zastosowaniem prawa materialnego i zasądzeniem na rzecz powódki kwoty 18 597,60 zł.

Orzekający w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy poglądów tych nie podzielił, nie znajdując podstaw do twierdzenia, że Sąd I instancji naruszył wskazane przez skarżącego przepisy prawa. Apelację – jako niezawierającą zarzutów skutkujących uchyleniem lub zmianą wyroku Sądu I instancji - należy ocenić jako niezasadną, a rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego uznać należy za w pełni odpowiadające prawu i oparte na właściwych postawach zarówno faktycznych, jak i prawnych. Tak sformułowana apelacja nie zasługuje zatem na uwzględnienie, jako nie zawierająca zarzutów skutkujących uchyleniem lub zmianą wyroku Sądu I instancji. Zarówno dokonane przez Sąd I instancji ustalenia jak i przeprowadzone rozważania prawne i ich argumentacja zawarta w uzasadnieniu kwestionowanego wyroku zasługują na aprobatę, orzekającego w niniejszej sprawie Sądu Okręgowego, który przyjmuje je za własne.

Nawiązując w pierwszej kolejności do zarzutu mającego najpoważniejsze konsekwencje procesowe, a to art. 328 § 2 kpc ocenić należy, że nie zasługuje on na uwzględnienie. Przypomnieć należy, że o uchybieniu przez sąd pierwszej instancji art. 328 § 2 kpc można mówić tylko wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie posiada wszystkich koniecznych elementów, bądź zawiera braki w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej. Tylko w takim wypadku uchybienie art. 328 § 2 k.p.c. może być uznane za mogące mieć wpływ na wynik sprawy a postawiony zarzut naruszenia tego przepisu - za skuteczny (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 września 2017 r., I Aca 962/16). Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie to nie nastąpiło. Sąd I instancji w sposób szczegółowy wyjaśnił jakim dowodom dał wiarę, uzasadniając swoje motywy w tym względzie.

W szczególności wskazał, że dowody zaoferowane przez pozwanego, w postaci uzyskiwanych przez niego dochodów a w szczególności zaleganie przez pracodawcę (...) Sp. z o.o. z wypłatą wynagrodzenia nie miało istotnego znaczenia rozstrzygnięcia.

Odnosząc się w dalszej kolejności do zarzutu opartego na art. 233 § 1 k.p.c. i dotyczących błędnej oceny dowodów co do przedmiotowego zagadnienia, tj. udzielenia przez powódkę pożyczki pozwanemu wskazać należy, że ugruntowane w orzecznictwie i doktrynie jest stanowisko, iż ocena wiarygodności i mocy dowodów jest podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądenia, a więc rozstrzygnięcia kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału (tak m.in. orz. SN z 16 lutego 1996 r., II CRN 173/95). W orzeczeniu z 10 czerwca 1999 r. (sygn. II UKN 685/98) Sąd Najwyższy stwierdził, że normy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Sąd, oceniając wiarygodność, decyduje o tym, czy określony środek dowodowy, ze względu na jego indywidualne cechy i obiektywne okoliczności, zasługuje na wiarę, czy też nie. Aby skutecznie postawić zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. trzeba wykazać, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego - nie wystarcza przekonanie strony o innej, niż przyjął sąd wadze poszczególnych dowodów. W przypadku zaś osobowych źródeł dowodowych, przy ocenie których istotne znaczenie ma bezpośredni wydzźwięk zeznań złożonych przed składem orzekającym, sąd odwoławczy ma ograniczone możliwości ingerencji w dokonane na podstawie tych dowodów ustalenia faktyczne. Zmiana ustaleń nastąpić może zupełnie wyjątkowo, w razie oczywistej błędności oceny materiału mającego jednoznaczną wymowę (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2003 r., IV CK 183/02).

W niniejszej sprawie podstawowy i obszerny materiał dowodowy stanowiły właśnie dowody z przesłuchania świadka i stron. Sąd dokonał ich oceny w sposób drobiazgowy, posiłkując się przy tym wszystkimi dostępnymi w tym zakresie kryteriami i instrumentami, oceniając zeznania przez pryzmat zasad doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania. Zestawił treść tych zeznań z okolicznościami, które w sprawie były niesporne lub wynikały z dokumentów, jednocześnie wskazując na te okoliczności, które przez świadków i strony były przedstawiane w sposób oczywiście niezgodny z przebiegiem zdarzeń. Sąd kładł nacisk na okoliczności przedstawiane przez zeznających w taki sposób, który nie dawał się pogodzić z zasadami logicznego rozumowania. Znaczenie ma przy tym wynikająca z zasady bezpośredniości możliwość czynienia przez Sąd obserwacji co do sposobu składania zeznań, co również wpływa na wspomniane wyżej przekonanie Sądu o mocy i wiarygodności poszczególnych dowodów. Nadto nawet dostrzeżenie drobnych nieścisłości w zeznaniach w sytuacji, w której całokształt zeznań jest przekonujący, nie może spowodować odmówienia im wiary. Trzeba bowiem brać pod uwagę wpływ czasu, znaczenie poszczególnych faktów, kontekst okoliczności, w jakich dochodziło do określonych zdarzeń. Przesłuchany przez Sąd I instancji świadek wskazał jednoznacznie okoliczności związane z wpłatą przez powódkę kwoty 6 000 USD, którą to pozwany zobowiązał się zwrócić do końca 2012. Zeznania świadka co do powodów związanych z rzeczowym wskazaniem powyższych okoliczności znajdują potwierdzenie nie tylko w zeznaniach powódki, lecz także przedłożonego do akt sprawy uzasadnienia wyroku z dnia 12 lutego 2015 r., sygn. Akt IV P 582/13. Z dokonanych w tej sprawie ustaleń w sposób jednoznaczny wynika, że od marca 2012 r. strony nie prowadziły ze sobą wspólnego gospodarstwa domowego. Mając na względzie fakt, iż jak wynika to z zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, pozwany nie zajmował się finansami, a w trakcie łączącego ich związku wykształciła się praktyka (usus), iż środki na zaspakajanie swoich bieżących potrzeb otrzymywał od powódki, zeznania świadka jak i powódki dotyczące okoliczności związanych z wpłatą powyższej sumy ocenić należy jako w pełni wiarygodne i spójne. Nie sposób zatem zgodzić się z zarzutami dotyczącymi oceny dowodów ze źródeł osobowych. Wynikają one z dążenia do przedstawienia innego przebiegu zdarzeń, niż ustalił to sąd.

Niezasadne są także zarzuty błędnej oceny co do pozostałych dowodów. Ocena, jakiej sąd dokonał w odniesieniu do tych środków dowodowych, których dotyczą zarzuty, wynika z całościowej oceny zgromadzonego materiału a fakty ustalone w oparciu o dokumenty wymienione w zarzutach układają się w spójną całość. W szczególności brak jest

podstaw do oceny, że powódka w dniu 3 lutego 2012 r. nie dokonała wypłaty środków pieniężnych z konta spółki celem zakupu samochodu przez pozwanego. Powyższe potwierdza nie tylko wykaz operacji na rachunku (vide historia rachunku k. 9) jak i potwierdzenie dokonania wpłaty zaliczki na samochód w tożsamej kwocie. Powyższa koincydencja czasowa a także wspomniana tożsamość wpłaconej kwoty jak również omówione wcześniej okoliczności, pozwalają na jednoznaczne stwierdzenie, że strony zawarły w dniu 3 lutego 2012 r, ustną umowę pożyczki na kwotę 6000 USD. Z tych względów okolicznością bez większego znaczenia pozostaje fakt, czy pozwany posiadał własne środki na zakup przedmiotowego samochodu.

W odniesieniu do zarzutów opartych na treści art. 233 § 1 k.p.c. należy także podkreślić ugruntowany w orzecznictwie pogląd, iż dla skuteczności takiego zarzutu nie jest wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu. Nawet jeśli jest możliwe zbudowanie odmiennego stanu faktycznego w oparciu o zgromadzone dowody, to jeśli nie można skutecznie zarzucić sądowi uchybień zakresie oceny dowodów, zarzut taki nie może doprowadzić do oczekiwanego przez skarżącego skutku.

Reasumując - zdaniem Sądu Odwoławczego Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się przy ocenie dowodów naruszenia zasad wynikających z przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Materiał dowodowy został zanalizowany wszechstronnie i z ustalonych faktów Sąd ten wysnuł prawidłowe wnioski, prowadzące w konsekwencji do uznania powództwa za zasadne w zakresie żądania zapłaty wynikającej z zawartej między stronami kwoty. Sąd Rejonowy starannie zebrał i szczegółowo rozważył wszystkie dowody oraz ocenił je w sposób nie naruszający żadnych zasad, uwzględniając w ramach tejże oceny zasady logiki i wskazania doświadczenia życiowego. Wobec tego nie sposób jest podważać adekwatności dokonanych przez Sąd Rejonowy ustaleń do treści przeprowadzonych dowodów.

Niezasadnym jest także zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 246 kpc w związku z art. 74 i 720 kc.

Zgodnie z treścią tego przepisu, mimo niezachowania formy przewidzianej dla celów dowodowych dowód ze świadków lub przesłuchania stron jest dopuszczalny m.in. wówczas, gdy fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma. Umowa pożyczki, której zaistnienia dowodziła powódka, została zawarta w formie ustnej. Zgodnie z treścią art. 720 k.c. forma dokumentowa dla umowy pożyczki jest zastrzeżona dla celów dowodowych - a zatem bez rygoru nieważności. Z kolei do uprawdopodobnienia faktu dokonania czynności prawnej, o jakim mowa w art. 74 § 2 k.c., posłużyć może jakikolwiek i sporządzony przez kogokolwiek dokument, który nie stwierdza co prawda treści samej czynności prawnej, którego treść uzasadnia jednak mimo to prawdopodobieństwo zaistnienia takiego faktu - tzw. początek dowodu. Dodać należy nadto, że przepisy nie wymagają, by pismo uprawdopodobniające dokonanie czynności pochodziło od osoby, przeciwko której dowód ma być przeprowadzony. Istotne jest, aby miał on jakiś związek ze sprawą, stanowił "początek rozumowania" wskazujący na prawdopodobieństwo że określony fakt zaistniał. Dokument ten nie musi pochodzić od stron czynności (tak J. Gołaczyński w Komentarzu do k.c., CH Beck 2016). Sąd I instancji w sposób uprawniony przyjął, że potwierdzenie wypłaty z konta powódki kwoty 6 000 USD - dodać należy, że dokonane w tym samym czasie, co wpłata na konto tożsamej kwoty celem wpłaty zaliczki na samochód na rzecz pozwanego - uprawdopodobniał fakt udzielenia pożyczki i otwierał możliwość prowadzenia postępowania dowodowego w zakresie zeznań świadków i stron na tę okoliczność.

Przechodząc w tym miejscu do zarzutów naruszenia przez Sąd I instancji prawa materialnego wskazać należy, że także one nie zasługują na uwzględnienie.

W tym przedmiocie w szczególności wskazać należy, że Sąd I instancji nie mógł naruszyć normy wynikającej z treści art. 6 kc – gdyż ta jest skierowana do stron nie zaś Sądu.

Natomiast odnosząc się do zarzutów naruszenia art. 720 kc w związku z art. 65 kc , ocenić należy, że także one są chybione. Podkreślenia wymaga, że umowa pożyczki jest umową konsensualną, a zatem dochodzi do skutku przez samo porozumienie stron (por. np. wyr. WSA w Krakowie z 19.2.2008 r., I SA/Kr 411/07, MoPod 2008, Nr 4, s. 5; wyr. WSA w Gliwicach z 11.12.2007 r., I SA/Gl 646/07, MoPod 2008, Nr 1, s. 43; wyr. NSA w Warszawie z 8.6.2008 r., II FSK 819/05, Legalis; wyr. WSA w Poznaniu z 17.2.2011 r., III SA/Po 677/10, Legalis), zaś wydanie przedmiotu pożyczki (i przeniesienie jej własności na pożyczkobiorcę) stanowi wykonanie zawartej już umowy (por. konstrukcja

umowy pożyczki jako umowy realnej zob. S. Grzybowski, w: System, t. III, cz. 2, s. 706–707; tenże, Konstrukcja prawna pożyczki a kredyt bankowy, w: Studia z prawa zobowiązań. Księga pamiątkowa ofiarowana Profesorowi Alfredowi Ohanowiczowi (red. Z. Radwański), Warszawa–Poznań 1979, s. 249 i nast.). Nadto na podstawie art. 65 kc niewątpliwym jest, że w razie zaistnienia sporu między stronami co do treści zawartej umowy za obowiązującą uznaje się obiektywną wykładnię woli. Wspomniana metoda wykładni przyznaje pierwszeństwo - w wypadku oświadczeń woli składanych innej osobie - temu znaczeniu oświadczenia woli, które rzeczywiście nadały mu obie strony w chwili jego złożenia tj. obiektywnemu wzorcowi wykładni (por. Uchwała Sądu Najwyższego w z dnia 29 czerwca 1995 r., III CZP 66/95, OSNC 1995, nr 5, poz. 168; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998, nr 5, poz. 85 oraz Wyrok z dnia 20 maja 2004 r., II CK 354/03).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło na jednoznaczne stwierdzenie, że do zwarcia umowy pożyczki w dniu 3 lutego 2012 r. faktycznie doszło. Strony porozumiały się w zakresie treści umowy, ustalając wysokość świadczenia, termin jego wypłaty oraz spłaty. Na gruncie przedmiotowej sprawy nie może także ulegać wątpliwości, że do wypłaty powyższych środków na rzecz pozwanego faktycznie doszło. Brak jest przy tym podstaw do uznania, że kwota ta miałaby stanowić zaliczkę na poczet wynagrodzenia pozwanego za pracę w spółce (...). Powódka nie dokonała tej wpłaty prosto z konta firmowego, lecz najpierw wypłaciła niezbędne środki, następnie dokonując przelewu na inne konto w sposób jednoznaczny określając podstawę tego świadczenia. Podkreślenia wymaga, że powyższe twierdzenia skarżącego stoją w rażącej sprzeczności z ustaleniami poczynionymi przez Sąd w sprawie o zapłatę wynagrodzenia za pracę, w której to pozwany podnosił, że od marca 2012 do sierpnia 2012 r. wynagrodzenia nie otrzymywał. Mając na względzie okoliczność, że pozwany tytułem świadczenia pracy w w/w spółce otrzymywał wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę, brak jest podstaw do uznania, że kwota 18 597, 60 zł stanowiąca odpowiednik 6000 USD mogłaby stanowić zaliczkę na poczet jego wynagrodzenia.

Ostatecznie nie mógł się także ostać zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 359 kc w związku z art. 481 kc. w związku z art. 723 kc. Zarzut ten opierał się albowiem na założeniu, że strony postępowania nie ustaliły terminu spłaty pożyczki. Mając na względzie okoliczność, że przeprowadzone przez Sąd I instancji postępowanie dowodowe pozwoliło na jednoznaczne stwierdzenie, iż strony termin zwrotu świadczenia faktycznie ustaliły, zasądzenie przez Sąd Rejonowy ustawowych odsetek za opóźnienie od tej daty nie może budzić najmniejszych wątpliwości.

Reasumując, wskazać należy, że Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, słusznie przyjmując, iż strony w dniu 3 lutego 2015 r. zawarły umowę pożyczki z oznaczeniem daty jej zwrotu na dzień 31 grudnia 2012 r., a powyższe ustalenia pozwoliły na wysnucie prawidłowych wniosków co do mającego zastosowanie prawa materialnego.

Z tych względów Sąd Okręgowy na zasadzie art. 385 kpc apelację oddalił.

Na marginesie wskazać należy, że na podstawie art. 350 § 3 kpc Sąd Odwoławczy dokonał sprostowania orzeczenia Sądu I instancji, orzekając jak w sentencji. Z uwagi na uchylenie przez Sąd II instancji wyroku Sądu Rejonowego z dnia 11 września 2015 r., w którym to w pkt 1 uchylono wyrok zaoczny wydany przez Sąd Rejonowy w Olsztynie w dniu 18 listopada 2014 r w sprawie I C 2226/14, zaistniała konieczność wyeliminowania z obrotu prawnego w/w orzeczenia i sprostowanie w tym zakresie zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego z dnia 12 grudnia 2017 r.

Krystyna Skiepmo Beata Grzybek Ewa Dobrzyńska-Murawka